

Czwartek, 12 marca 2009 r.

32. z uwagi na fakt, że międzynarodowy kryzys finansowy dotarł do Europy i może mieć pośredni wpływ na handel oraz inwestycje zagraniczne na Bałkanach Zachodnich, wzywa Komisję do czujności i, w razie konieczności, do przyjęcia odpowiednich środków w celu zagwarantowania sprawnej kontynuacji procesu stabilizacji i stowarzyszenia, który dotyczy Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii i innych krajów Bałkanów Zachodnich oraz stanowi ważny element stabilności w regionie, a także w interesie samej UE;

33. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii.

Mandat Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii

P6_TA(2009)0136

Zalecenie Parlamentu Europejskiego dla Rady z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie mandatu Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii (2008/2290(INI))

(2010/C 87 E/30)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt zalecenia dla Rady, który złożyła między innymi Annemie Neyts-Uyttebroeck i inni w imieniu grupy politycznej ALDE w sprawie mandatu Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii („trybunał”) (B6-0417/2008), obejmującego republiki, które do dnia 25 czerwca 1991 r. wchodziły w skład Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii, tj. Bośnię i Hercegowinę, Chorwację, byłą Jugosłowiańską Republikę Macedonii, Czarnogórę, Serbię, Kosowo i Słowenię,
- uwzględniając fakt, że trybunał jest trybunałem ONZ, działającym w Europie i zajmującym się sprawami europejskimi, powołanym w 1993 r. jako instytucja tymczasowa mająca badać poważne przypadki łamania międzynarodowego prawa humanitarnego, które miały miejsce w byłej Jugosławii od 1991 r., oraz ścigać osoby za nie odpowiedzialne,
- uwzględniając fakt, że w owym czasie krajowe systemy sądownictwa w byłej Jugosławii nie mogły lub nie chciały prowadzić dochodzeń ani ścigać osób najbardziej odpowiedzialnych,
- uwzględniając fakt, że trybunał postawił w stan oskarżenia 161 osób, że zakończył postępowanie wobec 116 oskarżonych, że obecnie procesy wielu oskarżonych toczące się przed trybunałem znajdują się na różnych etapach, że tylko pięciu oskarżonych jest jeszcze w trakcie postępowania przygotowawczego i oczekuje na rozpoczęcie procesu i że spośród oskarżonych tylko dwóch, Ratko Mladić i Goran Hadžić, nadal przebywa na wolności⁽¹⁾,
- uwzględniając rezolucje S/RES/1503 (2003) i S/RES/1534 (2004) Rady Bezpieczeństwa ONZ, w których wzywa się trybunał, aby podjął wszelkie możliwe środki celem ukończenia swojej pracy do końca 2010 r. („strategia ukończenia prac”),
- uwzględniając fakt, że daty przewidziane w strategii ukończenia prac są datami docelowymi i nie stanowią ostatecznego terminu,

⁽¹⁾ Pismo przewodniczącego trybunału międzynarodowego do Rady Bezpieczeństwa ONZ, S/2008/729, 24 listopada 2008 r.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

- uwzględniając półroczne oceny przedstawiane przez przewodniczącego i prokuratora trybunału, zgodnie z ust. 6 rezolucji Rady Bezpieczeństwa S/RES/ONZ 1534 (2004) w sprawie postępu w realizacji strategii ukończenia prac,
 - uwzględniając rezolucję nr A/RES/63/256 Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie kompleksowego wniosku dotyczącego odpowiednich zachęt przyczyniających się do zatrzymania personelu Międzynarodowego Trybunału Karnego dla Rwandy i Międzynarodowego Trybunału Karnego dla Byłej Jugosławii, przyjętą jednomyślnie w dniu 23 grudnia 2008 r.,
 - uwzględniając znaczące i konsekwentne poparcie udzielane trybunałowi i jego pracom przez Unię Europejską i jej państwa członkowskie,
 - uwzględniając fakt, że całościowa współpraca z trybunałem stała się głównym wyznacznikiem polityki UE wobec państw Bałkanów Zachodnich,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2009 r. w sprawie Srebrenicy ⁽¹⁾,
 - uwzględniając art. 114 ust. 3, oraz art. 83 ust. 5 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A6-0112/2009),
- A. mając na uwadze, że trybunał z siedzibą w Hadze oraz jego praca zasługują na stałe, pełne wsparcie Unii Europejskiej i jej państw członkowskich,
- B. mając na uwadze, że trybunał wydał precedensowe wyroki w sprawie ludobójstwa, zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości oraz mając na uwadze, że wniósł on już znaczny wkład w proces pojednania na Bałkanach Zachodnich, przyczyniając się w ten sposób do przywrócenia i utrzymania pokoju w regionie,
- C. mając na uwadze, że ścisła współpraca z trybunałem jest jednym z podstawowych warunków ustalanych przez Unię Europejską w stosunkach umownych z krajami tego regionu,
- D. mając na uwadze, że trybunał przyczynił się do stworzenia podstaw nowej, ogólnoswiatowej normy rozstrzygania konfliktów i rozwoju po zakończeniu konfliktu, zebrał doświadczenia dla potencjalnych przyszłych trybunałów ad hoc oraz udowodnił, że możliwy jest skuteczny i przejrzysty międzynarodowy wymiar sprawiedliwości, a także mając na uwadze, że jego wkład w rozwój międzynarodowego prawa karnego jest powszechnie doceniany,
- E. mając na uwadze, że niektóre akty oskarżenia, decyzje i wyroki wydane przez trybunał uznano za kontrowersyjne między innymi w różnych częściach Bałkanów Zachodnich; mając na uwadze, że z tych reakcji można wyciągnąć cenne wnioski, które będą stanowiły spuściznę trybunału; mając jednak na uwadze, że podkreślają one potrzebę istnienia izby apelacyjnej oraz programu pomocy,
- F. mając na uwadze, że trybunał nadal prowadzi szereg działań w ramach programu pomocy, dążąc do przybliżenia swojej pracy zainteresowanym krajom, w tym poprzez ułatwienie informowania o procesach przez lokalne media, bezpośrednie docieranie do lokalnych społeczności przez przedstawicieli trybunału w terenie oraz działania na rzecz budowania zdolności krajowych instytucji sądowych zajmujących się zbrodniami wojennymi, a także pewną liczbę projektów mających określać najlepsze praktyki,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0028.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

- G. mając na uwadze, że w wyżej wymienionych rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1503 (2003) i 1534 (2004) wzywa się trybunał i Międzynarodowy Trybunał Karny dla Rwandy do zakończenia dochodzeń do końca 2004 r., wszystkich procesów pierwszej instancji do końca 2008 r., a wszelkich prac do roku 2010; mając jednak na uwadze, że trybunał zaznaczył, że nie będzie w stanie zakończyć procesów pierwszej instancji niemal do końca 2009 r., również ze względu na ogromną liczbę odwołań; mając zatem na uwadze, że w celu przedłużenia mandatu trybunału potrzebna jest nowa decyzja Rady Bezpieczeństwa ONZ,
- H. mając na uwadze, że trybunał podjął inicjatywę przygotowania planu popartego przez Radę Bezpieczeństwa ONZ, nazwanego „strategią ukończenia prac”, który ma zapewnić, że zakończy on swoją misję z powodzeniem, w terminie i w drodze koordynacji z krajowymi systemami prawnymi w zainteresowanych krajach,
- I. mając na uwadze, że plan składa się z trzech etapów i terminów docelowych zakończenia mandatu trybunału oraz że obecnie celem jest zakończenie wszystkich postępowań (procesów i postępowań odwoławczych) do 2011 r., z niewielkim przedłużeniem do 2012 r.; mając na uwadze, że dla osiągnięcia tych celów trybunał koncentruje się na najwyższych rangą przywódcach podejrzewanych o to, że są odpowiedzialni za zbrodnie podlegające jego jurysdykcji, sprawy oskarżonych średniego i niskiego szczebla przekazał właściwym jurysdykcjom krajowym, prowadził wspólne rozprawy oskarżonych, mimo że należy zadbać o zapewnienie, że wspólne występowanie w procesie nie naruszy praw oskarżonych; mając na uwadze, że krajowi prokuratorzy i sądy krajowe mogą samodzielnie wszczynać i prowadzić liczne postępowania, ale niektóre sądy krajowe mogą nie być zdolne do prowadzenia postępowań karnych zgodnie z międzynarodowymi standardami i normami uczciwego procesu, lub mogą tego nie chcieć, a przekazywanie do sądów krajowych spotkało się w niektórych przypadkach z oporem ze strony ofiar i świadków, których sprawa dotyczy bezpośrednio,
- J. mając na uwadze, że trzy izby trybunału (i jego izba odwoławcza) nadal intensywnie pracują i rozpatrują sprawy z udziałem wielu oskarżonych, mając na uwadze, że kierowanie spraw do właściwych jurysdykcji krajowych w znacznym stopniu wpływa na ilość pracy trybunału; mając jednak na uwadze, że czynniki pozostające poza jego kontrolą spowodowały pewne opóźnienia i że nie można wykluczyć dalszych nieprzewidzianych opóźnień,
- K. mając na uwadze, że także dwaj pozostali oskarżeni, Ratko Mladić i Goran Hadžić, muszą stanąć przed sądem oraz że ich ujęcie zależy od ustawowej współpracy państw, zgodnej z art. 29 statutu trybunału, w poszukiwaniu, aresztowaniu i przekazaniu osób uciekających przed wymiarem sprawiedliwości oraz przedstawienia dowodów znajdujących się na przykład w archiwach krajowych, i mając na uwadze, że aresztowanie i przekazanie oskarżonych uciekających przed wymiarem sprawiedliwości oraz zbieranie dowodów nie zawsze odbywało się w sposób otwarty,
- L. mając na uwadze, że art. 21 Statutu trybunału przewiduje prawo każdej osoby oskarżonej do obecności na procesie oraz mając na uwadze, że trybunał nie mógłby, nawet gdyby dysponował licznymi dowodami, prowadzić postępowania in absentia,
- M. mając na uwadze, że znane jest dążenie trybunału do szybkiego zakończenia mandatu, mając jednak na uwadze, że zaległe sprawy muszą być rozpatrzone bez nierealistycznej presji czasowej, ponieważ mogłaby ona zaszkodzić prawu oskarżonych do uczciwego procesu; mając na uwadze, że nie można upraszczać procedur, tak, by bardziej zaszkodzić bezpieczeństwu oraz dobremu samopoczuciu ofiar i świadków zeznających przed trybunałem i mając na uwadze, że data docelowa przewidziana w strategii ukończenia prac trybunału nie może oznaczać ani bezkarności dwóch pozostałych osób uciekających przed wymiarem sprawiedliwości, ani nieuzasadnionej presji czasowej w przypadku toczących się procesów,
1. występuje do Rady z następującymi zaleceniami:
 - a) przypomina, że podstawowymi wartościami, które znalazły swoje odzwierciedlenie w decyzji społeczności międzynarodowej o stworzeniu trybunału, były dążenie do sprawiedliwości i walka z bezkarnością; całkowicie popiera pracę wykonywaną przez trybunał międzynarodowy, ale wskazuje, że nie zostanie ona w całości zrealizowana, jeśli toczące się procesy nie będą mogły zostać zakończone bez niepotrzebnego pośpiechu, a dwaj pozostali oskarżeni, Ratko Mladić i Goran Hadžić, nie zostaną postawieni przed sądem i osądzeni;

Czwartek, 12 marca 2009 r.

- b) podkreśla, że nie należy dążyć do zwiększenia tempa postępowania kosztem wymogów rzetelnego procesu i potwierdza, że zgodnie z powszechnie panującą opinią spuścizna trybunału będzie oceniana nie tylko pod kątem tego, czy trybunałowi udało się osądzić osoby odpowiedzialne za najpoważniejsze zbrodnie podlegające jego jurysdykcji, lecz także tego, czy czynił to zgodnie z najsurowszymi normami sprawiedliwości;
- c) podkreśla, że zatrzymanie wysoko wykwalifikowanego personelu w trybunale stanowi kluczowy czynnik pomyślnego zakończenia procesów i apelacji oraz że harmonogram przewidziany w strategii ukończenia prac mógłby pogarszać jeszcze straty specjalistycznej wiedzy instytucjonalnej wymaganej w celu zakończenia pozostałych procesów; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wyżej wymienioną rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr A/RES/63/256 umożliwiającą trybunałowi oferowanie pracownikom umów zgodnie z okresami realizowania strategii ukończenia prac oraz poszukiwanie niepieniężnych zachęt opracowanych w celu zachowania kluczowego personelu;
- d) podkreśla fakt, że z jednej strony termin ustalony do zakończenia strategii przyczynia się do produktywności trybunału, lecz z drugiej strony, jeśli sprawiedliwości ma się stać zadość i Ratko Mladić i Goran Hadžić mają być osądzeni, termin ten nie może w żadnym wypadku stanowić ostatecznej daty działania trybunału;
- e) w związku z tym wzywa Radę, aby szybko sprawdziła, czy nie należałoby przewidzieć przedłużenia o dwa lata mandatu trybunału i czy to byłoby wystarczające, mając na względzie, że każde przedłużenie nie powinno być oceniane wyłącznie pod kątem czasu, ale także pod kątem rezultatów, oraz aby przedstawiła zbadanie tych kwestii odpowiednim strukturom ONZ;
- f) wzywa Radę, by zachęciła Radę Bezpieczeństwa ONZ do zobowiązania się do dostarczania trybunałowi wystarczających środków i wsparcia dzięki budżetowi ogólnemu ONZ aż do zakończenia mandatu trybunału;
- g) nalega, by Rada dalej wspierała starania trybunału, by zmusić zainteresowane kraje do wzmocnienia współpracy i wzmoczenia wysiłków w celu aresztowania dwóch pozostałych oskarżonych, pozwalając w ten sposób trybunałowi na wypełnienie swojego mandatu, jak również do uzgodnienia z ONZ, że należy uczynić oczywistym fakt, iż dwóch pozostałych uciekinierów musi zostać osądzonych albo przez trybunał, albo przy użyciu pozostałych mechanizmów, a zatem unikając wszelkiego wskazania na ich bezkarność;
- h) podkreśla, że dokumenty kluczowe dla oskarżenia generała Ante Gotovina, Mladena Markaćia i Ivana Čermaka powinny zostać przekazane przez odpowiednie władze; podkreśla, że należy przestrzegać niedawnych wezwań poczynionych przez głównego oskarżyciela trybunału Serge'a Brammertza w sprawie odpowiedniej brakującej dokumentacji, która ma zostać zlokalizowana i udostępniona trybunałowi;
- i) wskazuje, że Unia Europejska powinna nadal podkreślać, że przestrzeganie kryteriów kopenhaskich to także w pełni sprawny system sądownictwa, zdolny do prowadzenia procesów związanych z naruszeniem prawa humanitarnego, nawet po zaprzestaniu działalności przez trybunał; wzywa Radę do ustalenia jasnych norm dotyczących oceny działania sądownictwa w krajach Bałkanów Zachodnich po wygaśnięciu mandatu trybunału, między innymi w celu zapewnienia, by warunki, w jakich przebywają więźniowie, odpowiadały międzynarodowym standardom, i by przestrzegano wyroków wydawanych przez trybunał, a także wzywa UE do zwiększenia wsparcia dla dochodzeń i procesów sądowych dotyczących zbrodni wojny domowej, na przykład poprzez udzielanie wsparcia dla wykonywania przepisów prawnych, dla organów sądowniczych i oskarżycielskich, łącznie z finansowaniem szkoleń i ochroną świadków;
- j) przyznaje, że prymat państw pozostaje kamieniem węgielnym systemu międzynarodowego i wskazuje, że jest sprawą zasadniczą, aby także społeczność międzynarodowa wspierała rozwój potencjału krajowego na Bałkanach, tak aby lokalne sądy mogły kontynuować dzieło rozpoczęte przez trybunał; popiera obecne finansowanie przez UE np. programów pomocowych w ramach europejskiego instrumentu na rzecz demokracji i praw człowieka; w związku z tym wzywa Radę, aby rozważyła możliwość zwiększenia wsparcia dla strategii kontynuacji dzieła trybunału oraz apeluje o lepszą współpracę między organami sądów i prokuratury na Bałkanach Zachodnich, zwłaszcza w przypadkach obejmujących ekstradycję i wzajemną pomoc prawną;

Czwartek, 12 marca 2009 r.

- k) zauważa, że istnienie jasnego mechanizmu, który przejmie pierwotne funkcje trybunału po jego likwidacji, będzie kluczowe dla zapewnienia, by spuścizna trybunału umacniała zasady, które zainspirowały jego powstanie;
- l) zachęca Radę, aby niezwłocznie zastosowała w odpowiednich strukturach ONZ procedury przewidziane dla mechanizmu dotyczącego bezpośrednich i długofalowych pierwotnych funkcji, dotyczących między innymi ochrona świadków, ochrona świadków przed zastraszaniem, traktowanie postanowień sądu, rewizja w przypadku otrzymania dowodów uniewinniających, monitorowanie procesów przekazanych do regionu (obecnie monitoruje je Prokuratura trybunału za pośrednictwem Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)), warunki odbywania wyroku oraz kwestie związane z ulaskawieniem lub złagodzeniem wyroku itp.; proponuje przedstawienie Radzie Bezpieczeństwa ONZ wniosku dotyczącego ewentualnego utworzenia wspólnego biura zajmującego się w przyszłości pierwotnymi funkcjami trybunału i Międzynarodowego Trybunału Karnego dla Rwandy i Specjalnego Trybunału dla Sierra Leone;
- m) przypomina Radzie, że UE powinna być szczególnie zainteresowana ochroną spuścizny trybunału, dbając o to, aby jego archiwa były bezpiecznie przechowywane w bezpiecznym miejscu, być może w regionie Bałkanów Zachodnich, aby były jak najbardziej kompletne i dostępne oraz aby dokumenty były dostępne w Internecie; sugeruje, że należałoby dać odpowiednie gwarancje swobodnego dostępu wszystkim oskarżycielom i obrońcom oraz – po upływie odpowiedniego okresu czasu – historykom i badaczom;
- n) podkreśla, że spuścizna trybunału powinna być także powiązana z ogólnym procesem pojednania; w tym kontekście apeluje do państw Bałkanów Zachodnich i do UE, aby wspierały pracę organizacji pozarządowych i innych instytucji, które pomagają ofiarom, promowały dialog i porozumienie pomiędzy grupami etnicznymi oraz wspierały dążenie do prawdy i pojednania;
2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie oraz przedstawienia go do wglądu Komisji, jak również rządowi i parlamentom państw członkowskich, Radzie Bezpieczeństwa ONZ oraz przewodniczącemu Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii.

Piąte Światowe Forum Wody w Stambule w dniach 16-22 marca 2009 r.

P6_TA(2009)0137

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie wody, w perspektywie Piątego Światowego Forum Wody, które odbędzie się w Stambule w dniach od 16 do 22 marca 2009 r.

(2010/C 87 E/31)

Parlament Europejski,

- uwzględniając oświadczenia ministerialne z czterech pierwszych światowych forów wody, które odbyły się w Marrakeszu (1997 r.), Hadze (2000 r.), Kioto (2003 r.) i Meksyku (2006 r.),
- uwzględniając oświadczenie z konferencji dublińskiej w sprawie wody w perspektywie trwałego rozwoju (1992 r.), zalecające wdrożenie zintegrowanego gospodarowania wodą w uznaniu wartości wody we wszystkich dziedzinach jej zastosowania oraz wprowadzające zasadę taryfikacji wody,